

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

VIII. Iacob. Sadolet. Cardinalis Ioanni Cochlæo, S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

ausim dicere. Maxima mihi videtur ratio fore cōstitutenda Christianae Reipub. si Pontifex vnus ad corrigendos mores Ecclesiae incubuerit. Quod ipse tamen praedicit & promittit se facturum. In vestris porro literis tua pietas in Christi rem & fidem mihi probata est, & beneuolentia erga me iucunda, neque ego propter virtutem tuam propterq; cum Principem, cuius reuerentia tubernalis, ego amantissimus & studiosissimus sum, velle vobis loco sum defuturus. Tu verò Cochlae, nihil mihi gratius fore potuisti, quam me de illis in oratione mea partim meos, partim etiam librarij erratis admonere, quae ego corrigi iussi. Hoc me amabis, semper vt me admoneras facies. De oratione edidisti scripti ad Clarissimum Ducem Georgium quid mei consilij. Tu illas leges literas, & ages quod vtile tibi videbitur. Christianum esse Reipub. Librum tuum in illas vesanas Lutheri declarationes, legi summa cum voluptate, vehementerque probavi. Auctor posse me asfirmare, raro adhuc vidisse in eo genere eamquam editum, quod distinctius mihi, & accommodatius scriptum videretur: atq; ex ea quidem doctrina, quam ego maxime probo: non spinosa & cavillosa: sed plana, atque illultra, & perspicua sacrarum literarum fontibus deprompta. Quamobrem miror vultum hominem impurissimum, ita ferreum os ad contentiones studia afferre, vt eum neque vitae neque impietatis suae penitentia. Sed illum vlciscetur improbitas sua. Ego quodam alio in opere quod nunc cudo, habeoque in manibus, nonnulla insector Lutherani dogmata, eorum quae maxime ad refellendam Christianae religionem intenta sunt. Rectene an perperam, tuum & aliorum erit iudicium. Mihi quidem voluntas bona est, & ad utramque auctoritatem Ecclesiae animus paratus: sed vires interdum me deficiunt. Quicquam tamen erit a me, ad Dei gloriam & fidelium populi salutem totum erit. Tu vt scribas ad me crebro Cochlae, atque adeo ambo vt scribatis, vobisque persuadeatis me occupare & velle vestra causa, a vobis peto. Valet. Cap.

VIII

IACOB. SADOLET, CARDINALIS
Ioanni Cochlae, S. P. D.

BINAS à te vno ferè tempore accepi literas, quae vt inuicem me nunquam fuissent allatae. Trifidissimum enim mihi inuicem attulerunt, de Georgij morte optimi & sapientissimi Principis. Quem ego propter praclarissimas illius virtutes, aequitatem, religionem, integritatem, prudentiam, summo in honore habebam: eumque ita amabam, vt si fuissetis eodem ex vivo geniti, neque maior meus erga illum, neque iustior potuerim esse.

amor. Itaque tanto dolore sum affectus, ut moderari mihi ipse
 non queam. Quid enim est quod me amantissimum & talium vi-
 rorum, & rei Christianæ publicæ, maiore vulnere conficere po-
 tuerit, quam tanti Principis mors? quæ, ut ipsi forsitan matura,
 rei quodam publicæ exitu peracerba. Mihi verò tantum mæro-
 ris, tanquamque luctus attulit, ut penè mihi solus in hac calami-
 tati conditione temporum videar esse relictus. Qui cum die no-
 ctæq; de Repub. cogitans, in eo curas consumerem omnes meas,
 ut aliquando reconciliata Ecclesiæ vnitate, in pace & otio debi-
 tum cultum Deo tribueremus: maximam eius rei spem in illo fa-
 ventissimo Principe repositam habebam. Quo nunc sublato,
 quid est quod sperare amplius, aut quod nostris conatibus & cõ-
 silijs conidere debeamus? Quanquam soler Deus, cum ad de-
 sperationem penè res ipsa nos deduxerit, subitas interdum spes
 & improvisa auxilia fidelib. suis ostendere. Quem equidem sup-
 plex omnibus precibus obtestor primùm, ut animæ illius præ-
 stantissimi viri clementiam & misericordiam suam tribuat. De-
 inde, publicum ita agi permittat, ut ne cogamur eum nimis sæpe,
 nimisque acriter & dolenter desiderare. Etenim video pericula
 que impendent: tuque satis planè ad me omnia perscribis. Sed
 tibi mi Cochlæ, quantum in me est, quodq; mea exigua fortune
 mihi concedunt, ita benevolentiam meam polliceor, ut nulla
 sim vnaquam in te tibi defuturus. Cum hæc ad rescriberem, abe-
 ram ab urbe, deque meo illhuc reditu nondum quippiam certi
 cõstitueram: ut te non possem Pontifici Max. præfens commen-
 dare. Sed quod absens efficere possum, scribam ad amplissimum
 virum Gasparem Contarenum, ut is & suam & meam vicem in te
 commendando suscipiat: addatq; ad amorem eum quo te ipse
 diligit, aliquid præterea mei honoris, & mea erga te voluntatis
 causa. Quod facturum illum nõ dubito, tanta est virtus hominis,
 & in omnis bonos beneficentia. Ego, quæ meæ erunt partes, no-
 men & memoriam sanctissimi Principis mortui, charissimè sem-
 per diligentissimèq; custodiam. Tibi autem & Iulio ita ero affe-
 ctus, ut plus quidem vos in me facultatis ad vos ornandos, amo-
 ris autem & studij nequaquam plus sitis desideraturi. Tu cura ut
 vales, & in omni fortuna eam patientiam præsta, quam Chri-
 stiana virtus postulat. Carpen. VII. Idus Iulij, M. D. XXXIX.

IX.

IAC. SADOLETUS CARDINALIS,

Ioan. Cochleo, S. P. D.

DOLOR non paruo affectus ex tuis literis, quas abs te men-
 se Augusto datas, ego VI. Idus Nouembris. accepi, statim

R 5 has ad